

ՄԵՃՄՈՒՄԷ ԱԽԲՈՒՐ

DIRECTION DU JOURNAL.
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Pera, Iacim 65

Համբարսա իբի օգնա եսնի ՉԱՐՇԵՆՊԻՆՆ
ՃՈՒՄԱ ԻՐԹԵՍԻ կիսկերի 66 շր օրոնուր:

ՍԻՒՍԷՍԻ
30 ԲԱՐԱ

مجموعه اخبار
30 ԲԱՐԱ
بک اوغلی تقیم جاده سی و سوم

ԱՊՐԵՆ ԶԻԹԱԲԱՐԸ. = Իսթանպուլ իշին սենյակի 60 ղշ. = 6 արդը 35. = Թարա իշին սենյակի 85 = 6 արդը 45 ղշ. արը. = Մեմարիքի Էնեյակի իշին սենյակի 30 ֆր. արը. = Բոսթա իւճրէթի պիղէ ալիտ տիր. = 15 կիւնլիւք նիւսիսի 60 րա. արը. = ԻԱՆԱԹ ՇԱՐՇԻԱՐԸ. = Ինճի սահիֆէին սըրասը 5, 20ճի վէ 3իւնճիւ սահիֆէին 3, վէ 4իւնճիւ սահիֆէին պէնէր սըրասը 1 ղշ. տուր. = Զօգ տէֆա տէրճ իսիլէնէք իւննաթ իշին արընա քաղալըք օլուննաթ:

Ղաղթայա միւթէալիք խուսուսաթ իշին ՅՈՒՆԱՆԵՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆԱ միւրաճաթ օլունա. = Իտարէխանէ՝ Պէյօղլունա Ճառաթի քէպիտէ Ն. 65:

ՄԵԳԱԼԵՅԻ ՍԱՍՍՈՒՍԷ

Կ-Բաթրիգլաննէմիդին կիտիլինաէ պիր Կէնաթ Թէպուրլաթ Խօզ արը. Իտարէ մէճ-լիսի՝ Էլան ինթիմալէրին թաթիլ իթմիլ օլունա, Թօրանմամազտա մուսթիր պուլու. նուեօր Խալսօտ Էքսէր ազա կէլմէտիկին. տէն, պիր իշ կէօրիւմէն, վէ պու հա-լին նէթիճէսի օլարազ, Մէճիլիսի Իտարէն ալիտ մատտէլէր՝ Մէճիլիսի մէզքիւրէ թազ-տիւր վէ օրաճա միւղաքէրէ օլունմամազ, Կ-Բաթրիգլաննէմիդին Էն մուհիմ պիր հէյ-հէթի վէ Կ-Բաթրիգլ րիւթպ. Էֆ. հազրէթ-լէրինէ, Բաթրիգլաննէմիդին ումուր վէ մուս-մէլաթ ընտա պալլընա մուսթիր օլունա լա-զըմ կէլէն պիր մէճիլիսին, ալարնա իտա-թը վիճուտ իթմէմէսին, վէ Էնտէսինէ ա-լիտ վէճալիֆին իշֆաւնա միւստարաթ իշ-լէմէմէսին թէճսիւթ իթմէմէք զապիլ օլունա, պու խուսուսաթ թէճսիւթ տէն պալլա վէ տանա զիւստէ խաթրա կէ-լէն մատտէ՝ Իտարէ մէճիլիսին մէճու-տիլիլլէ պէրապէր, վազիֆէյի միւթէ-լէֆէսինա ինապը մատալաթա կէօրէ հա-րէքէթ իթմէմէք, պունուս նէթիճէսի օլուն մանէվի, պէլքի տէ պիր տէրճէն մատտի մէսուլլիթ նօզթասը արը քի, հիլ օլունա, իշպու մէսուլլիթին Էնէմ-միթէթի նազարը տիգաթա ալընարազ, 3իւ քէմէքէ հալէ նիւսիսի վէրիմէսի, Էֆ. Էքսէր Էնիգլաննէմիդին զարուրի վէ Էլ-զէմ կէօրիւսիւր: Մէյաւնա Բաթրիգլա-ննէմիդին պիր Տախիլի նիգամնաթի վար արը քի, ճէմաթաթ թանգիմ օլունմուզ օլունա մէպի, պազը գուսուրլարըլա պէրապէր, պունա սենյակէրտէն պէրի Բաթրիգլաննէմիդ իտարէսին ազ չօգ տիւ-մէն իթմիլազ օլունմուզ, վէ Ազարեան, Էմիսնուլլէան Կ-Բաթրիգլէր զէմաննաթա պունա րիսեթ օլունմուզ կիպի, Կ-Բաթ-րիլի լալըք րիւթպ. Սապաղաննէ Էֆ. հազրէթլէրին տէ իշպու նիգամնաթէն նէ Խէքէնէ րիսեթլէրի օլունը, Էքսիմէ Կ-Բաթրիգլ Էլ. քիլիլին ինթիմալա մատտէ-սինաէ ալիքաթէն կէօրիւմիւր ալար: Շէօլլէ քի քէնաթ վէքիլլէրին պիղաթ ինթիմալ վէ թալիլնէ հազըլարը օլուն-ղը վէ պունըն իշին ճէմաթըն րէլլէրինէ միւրաճաթա պիր կէօնա մէճպուրիլլէթ-լէրի օլունաղը, պազը Թարաֆլարտան թալիլնէ վէ պէնան իտիլիլի հալտէ, միւլարիլլէ հազրէթլէրի՝ պու կիպի սէօզ-լէրէ տալա հէվալէի սէմմ ու իթիպար իթ-մէնէրէք, մէզքիւր ինթիմալալըն ուսուլը գաթիմէ վէ ճարիլլէսի վէճիլ, ինրասընը իթիլլալ իթմիլլէր տիր:

Պինանն ալէյ, մէզքիւր նիգամնաթէ, վէլէվ քէք չօգ գուսուրը օլունա, վէ պազը միւսթէնա ալիլալ, նիգամնաթէն հիլին ինթիմալալա պիր ինթիմալ իտարէ կէլմէմէսիլլէ, պէօլլէ ալիլալ սըրաթնա, ինապը մատալաթա կէօրէ հալէքէթ ի-տիլմէք մէճպուրի պուլունմամաթա րաղմէն, մէզքիւր նիգամնաթէ, — տանա պիր մուս-թազըմ վէ միւթէմէլի Խալլըմաթընա,

— ճարի վէ մէրի օլունա թալիլ, վէ պու-նօզթաթի նազար իլէ, Իտարէ մէճիլիսին տէ, հէր հալաէ վիճուտ վէ մուսթա-զամէն ինթիմալլէրին տէվալլալ, Էնտէ-սինէ թէրէթիլալ իտէն վազիֆէլլէրին իշ-ֆաւր զարուրի տիր:

Կէրիլ, Իտարէ մէճիլիսի ազալընտան եա ումուլլէն, Խալսօտ պազընըն, հէր խուսուսաթ միւթթէֆիլ իլ րէյ օլունա-րը, Խալսօտ չու եա պու թէքիլիլի հէր հալաէ գապուլէ մէճպուր պուլունմալար իտարէ կէլմէք. լաքին պէօլլէ օլունա-տըրը հալտէ, Մէճիլիսին միւղաքէրաթընը թաթիլ իթմէսի տէ, զանն իտէրէք ճա-լիլ օլունալ, վէ թէվիլլէսի պու մէճիլիսի ալիտ մուսթէլաթ պէր թարաֆ իտիլլէմէք, Հէր հալտէ պու պապտէ պիր թէրթիլի գաթի իթմիլազ իտիլլէլ տիր:

Սահիլ արը քի, Կ-Բաթրիգլ րիւթպ. Էֆ. Էքսէր հազրէթլէրի, — պիր թազըմ քա-լազ նիւսիլլէր վէ իւնիլաթ իլ տէյիլ — պիլաթիս սէսիլ սէսալըքնա, մահա Էլ-լէրի ալլընա պուլունան վէ քէնաթիլ-լինէ մուսթիլի սատըք օլուն վալըլթալար իլէ, Կ-Բաթրիգլիլլէ մախուս ումուր ու մէսալիլին հիւսնի րուլլէթինէ չալլարազ, վէ պու ուղուրա իտալ ու րահաթըն ֆէ-տա իտէրէք, իլլէրին օլունալընա պէլլէր մաթիլուպընտա ճէրէնալընա պէլլէր վիճուտ վէ սարթը զարիլլէ իթմէքէն տուր օլուն-մաթա իտէլլէր տէ, լաքին իսթանպուլըն վէ թալարաթա, ճէմաթընըն քիլիսէ, մէքէվ վէ սարի ինթիմալալը, խու-սուսա զէմանն ինապըլընտան օլարազ, օ գաթար մուհիմ վէք Էսիլ արը քի, քէն-տիլլէրին Խազըննէ պիր մուսթիլի օլունա իլլէրէ, միւթթէսիլ վէ միւսթալիս պիր վէքիլլէ օլուն ինթիմալ ինքնաթ օլունա-մատըլը կիպի, Իտարէ մէճիլիսին տէ, Բաթրիգլաննէմիդ իլլէրին Խուսուսա ճէ-րէնալը վէ ումուր ու մէսալիլին հիւսնի րուլլէթի իլլին, միւլարիլլէ Կ-Բաթրիգլ Էֆ. հազրէթլէրին Էլտէն կէլէն մուս-վէնէթլէրին տիրը իթմէմէք իլլէրէ, մուսթազամէն ինթիմալլէրին տէվալլալ՝ Էլ-զէմ վէ Էնէմմ պիր քէնիլլէթ տիր:

ՔԱՐԵՐԳ

ԼՈՒՍԱԿԱՆՈՐՁԵԱՆ ԵՒ ԱՆ. ՅՂՈՒԹԵԱՆ
ՎԱՐԹԱՐԱՆՆԵՐ

Շօղն ու պայծառ արեգն ուսումնա-վայրերու մէջ ալ ինչպէս բնութեան բը-վանդակ խաւերուն մէջ, ետեղեւ մը շար-թում մը դէպ ի դոյն ու հով, դէպ ի լեւներն ու գիւղեր ձգտումներ, ցայ-տումներ կ'աղղէին: Մէզըսայի Հայ-Կաթո-ղիկէ երկսեռ դպրոցներն իսկ իրենց կար-գին այս բնադէն պէտք էր զգածուէին, երկար և տաժանելի ալիստութեանց պը-տուգներն հանդիսանցնելով հազիլիտ փըն-տընէին:

Վարդապարտը ու գեղատեսիլ առա-ւօտ մ'էր. գեղեցիկ էր ամէն ինչ և դիւ-թիլ երեւոյթ մը ունէր. կարծես սրտի ու մտքի թռիչ կուտային ու աչքեր հիաց-

մամը կը պարարէին: Այսպիսի երանաւա-թ օր մը, ուր ամէն ինչ նոր կեանք ու ծիծ-ղուն փայտ մը ունէր, և լեւներու, պու-րակներու, դաշտերու ու մարգերու ծոցէն բնութիւնն դարձաւ հմայիլ բուրումներ կը խնկէ իր սրտի բուրմաւով, ինչ պատ-ուական օր որ, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիլ Հօր տուն կը բերէր. երջանիկ օր՝ յորում ոչ միայն երեւոյցական և անդրաշխարհիկ հանդէսներ, այլ և դպրոցական մատուր զարդացման ցոյցեր պիտի չգեղազարդէին հանուրց Հայրապետին օրն, ու բարձրա-ցնէին անոր փառաւորեալ անունն:

Մեզրապի Հայ-Կաթողիկէ հասարա-կութիւնն վերադարձ իւր բաղանջաց և ակն-կալութիւններուն հասաւ, ու բնութեան այս երբեքնալ զգեստաւորումն, երկնքի պայծառ ու շքեղ փառքն և հովաւուն ծործորներու զով սիւզն իսկ տարօրինակ համակրանք կը ներշնչէին հաւատացելոց և ուսանողաց սրտին ու մաքրին վրայ: Երեւոյցական մէջ աւելի պայծառութիւն ու շքեղութիւն կը արեւր: Իսկ դպրոցներն ներդաշնակ մեղմելիներով կ'երգէին շա-րականներն Լուսաւորիլ վէն յիշատակին համար: Երեւոյցական այս սրտառու ու սրտազրաւ արարողութիւններն լրանալէն յետոյ՝ Ար. Ստեփանոս Եպ. Իսրայէլեան՝ շրջապատուած վարդապետներով և ժողո-վրդականներու հոծ բաղմութեամբ, դի-մեցին աղայոց ուսումնասրանք՝ Նորին Ար. Սրբազնութեան մատուցած աշխա-տութեանց փութարէն՝ քաղել անկից նոս-րաւորող ծաղիկներ: Արդէն սրահին մէջ լցուած էր երկսեռ ժողովրդեան խուռն-ամբար մը, մինչ Ար. Ինճակաւորը դու-նէն ներս կը մտնէր. Դպրոցը սովորակա-նէն աւելի շքեղազարդ ու պնդուած կ'ե-րեւրէր, և մերձակայ սենեկէն նուազածու խուռն սկսաւ նորալուր եղանակ մը ի-րենց ջուլթակի, օրնքի և դաշնակի թըր-թապումով: Մինչ վայրկեանական լրու-թիւն մը կը արեւր՝ հաւ սկսան ձօնել ու ուղերձներ կարդացել: Սա կ'ընդմիջէր մերթ դաշնակի և մերթ ջուլթակի թըր-թապումով, որուն հետ աղայք ընկերա-ցած կ'երգէին հմայիլ ու սրտազրաւ ձայ-նով մը, և հանդիսականները ուշի ուշով կ'ունկնդրէին այդ զեղգեղանքին: Հազիւ թէ վերջացած էր՝ երբ կարգ մը աշա-կերտներ բոլորովին շրջան կազմած՝ սկսան խօսակցութեան մը, որով կ'ունկնդրէին իրենց սրտի զգացումներն պարզել յոտ Ար. Գրեգորապետին իւր երախտեաց և գո-հունակութեան նմոյշներ:

Մինչ աղայք կարգաւ սրայի ու ծի-ծաղկոտ դէմքերով կը վերադառնային. հանգէսին վերջին բաժինն ըլլալով Պ. Յա-կոբ Խաչատուրեան աւարտական ճառ մը սկսաւ պերճ բանաստեղծութեամբ. սա իրեն նիւթ ընտրած էր. «Աշխատութիւնն և իւր բարեքները»: Այս կերպով վերջա-ցաւ աղայոց բաժինն՝ Գրեյ. Գրիգոր Ծ. Վ. Ալըքեանի հակիրճ բանաստեղծութեամբ. մանաւանդ որ չնչոյց թէ այսպիսի փոքր հաւարակութեան մը մէջ անուստու ուս-սումնալային իւր երկրորդ շրջանաւարտ-ներէն մին ալ ընծայած ըլլալով, դեռ պի-

պի կարենայ աւելի եւս նման գործն և ժրջան սուսմանաւարտներ նուիրել, ինչ-պէս այս տարի նուիրեց իւր պաշտպանին խնամոց մի եւս, որ դպրոցական յարկին հրաժեշտ տալով, պիտի դիմէր առեւտու-րի համալսարանական դպրոցն: Կարելի է արդեօք սա պահուն սրտեր թուլք առած չարձազանքէն ու չբաղձան բացազանքի՝ Սրբապետափութութիւն:

Սրբ աղայք այլեւս իրենց բաժինն վեր-ջացուցին, այս անգամ Ան. Յղուքեան վարժարանի սանուհիներն՝ փութկոտ ու եռանդով կը պատրաստուէին և մայրա-պետներն ալ աստիճանէն աւելի խնամք կը տանէին իրենց աշակերտութիւններուն նկատմամբ, ու աւելի փոռ գազափար մը յղացած էին թէ այս տարի ալ փակել իւ-րենց վարժարանն ներկայացուելով: Այս առթիւ բուռն խանդով պատրաստուեցան ամէն պիտոյքներ և հանդէսն տեղի ունե-ցաւ Յուլիս 8ի կիրակէն, ժամը 8 (թ.թ.) ուր հետաքրքրութեամբ կը դիմէին ամէն դասակարգէ անհատներ. մասնաւոր հրա-ւիրեալներ, պաշտօնական մարմիններու ներկայացուցիչներ, գաղղիացի երեւոյցա-կաններ և չառ մը ծանօթ անձնաւորու-թիւններ:

Սրբ հանդիսականներու հոծ բաղմու-թիւն մը խոնուած էր, վերադարձ Գրեյ. Գրիգոր Ծ. Վ. Ալըքեան՝ ուղեց սար-գուելիք հանդիսին բնաբանն ու վարձա-նը պարզել ժողովրդեան որ, «Երկու շըր-ջանաւարտներ»ու թատերգութիւնը կը ներկայացնէր: Սրբ ներկայացումն վերջա-ցաւ, այս անգամ երկու դեռատի և մատդ-չուկ օրիորդներ սկսան ֆրանսերէն մանա-խօսութիւն մը, «La Lunette» տիտղո-սով, այնքան հրապուրիչ, այնքան ծիծա-ղալար թէ ասոնց ձեւերն, որ հիպսամբ ու ակնապիւր կը դիմէին այդ խօսակցու-թեան, Ասոր անմիջապէս յաջորդեց Օր. Փիֆրոնէ Ռաչատուրեան, իւր շրջանաւարտ ճառով: Իրեն նիւթ ընտրած էր «Սրբա-տաքիտութիւն», այնպիսի աղբու շե-տերով ճառեց որ հանդիսականներու վրայ մեծ ազդեցութիւն ձգեց:

Հանդէսն փակուեցաւ այլեւալ անձանց գոհունակութեան ցոյցերով, որոնց մէջ առաջին տեղն զբաղեցաւ լատինա-ծէն հայերէն Ապպէ Բօլ Թալօ Վ. Ը՝ որ հակիրճ բանաստեղծութեամբ կրցաւ հանդի-սականներու ուշն գրաւել, և շեշտելով ի մասնաւոր Գրեյերդի Հայ-Կաթողիկէ վարժարանաց զարգացումն: Եւ յետոյ Ար. Վ. Ինճակաւորի դրուատեօք և ժողովրդեան դպրոցաւոր բարոց յորդոր կարդացուե-լով՝ վերապա Սուրբանին կենաց և ս-րուշատութեան աղօթքներ եղան:

Հարկ է ուրեմն երախտեաց ու շնոր-հակալութեան ձայն մը բարձրացնել, ուղ-ղել խօսքերնիս Ար. Ստեփանոս Եպ. Խաչատուրեանի, որուն քաղաքակրթեան և բարձր հովանաւորութեան կը պարտիմք սա մեր մօտ միջոցի մը մէջ ունեցած կըր-թական ու բարոյական մրցումն օտար դպրոցներու հետ:

Ի գրեմաց վարդապետ Հ-Կաթող վարժարանաց ՅՂՈՒՄ ՎԱՐԹԱՐԱՆՆԵՐ Մ. Ազիլ, 15 Յուլ. (ն. տ.) 1906

Միւթէ վէճիկն Յովհ. էֆ. Ալլաքըն ճէնա-
ղէ աւայը, բէշնէնպին հէ՛նիւ Մ. Ս. Ոս-
կեբեքոսն քրիմէստէ, բէնապինտէն,
Տիւեռնը ուժմութի իտաթէ արնաէն վէ միւ-
թէ պերանտէն պիր խայրի զէ վաթի հազըր
օլտուգլարը հապտէ, միւթէմմէ սուրէթ
առէ իճրա իտրիմիշ արւոյ Թէղանիեաթը
ուճանսիէ, վաթիկն ուղզլիշի պիր ուռէթիմէ
վորա զըընմիշ սըրը Բիլիւն, Մեծ-Ժողով
վորա պետի Գեքշ. Նիկողայոս Մ. Վ. Պազ-
չեան իլէ Թաղ, իրոհուրդ, միւթէ վէ ֆա-
նըն, ճէ վաաթըմըզա յայեանը թագաթիր
կէնճէրտէն օլտուգընը վէ պիրխասա պո-
քրիւմ ուղղունա նիլէ նիլէ ֆիւաքեաթա-
նէ խըզմէթիլէրի ուղպաթ իթտիկնիշի նա-
զարը իթրպարա աարազ, ճէնաղէ ալա-
նան պիր քաթ ալտառն իլէ վէպազ վէրլէք
իւղզի, քէնտի թարաֆլարընտան իպարզը
հալիլէթիմէն կէրի տուրմալը տըր, պէօյլէք
խորան վէ աիկէր խորանյարըն քեաֆֆէշի
մուշլարը հազըլմըլ վէ միւժմալէշ Մեծ-
Ժողովըզապետ Գաւազանակիր օլարազ,
իքառնէն հազըր պուռունուղը կիպի, նէր
միւնտաթպ օրրալարտա նէզաքըթ վէ ճա-
միլնէթիլէրիշ շաքիկէմէլէն Վիւնէն Մա-
թըրեան թարաֆլարըր թէնապիլիշի միւնթիւ-
րէմէսի տաթիր, Ալան էֆ. նին, սոն վազըթ-
լարտա, խաաթալըրը ալ պէպիլէն Շիլի
թարաֆլարընտա իզալէթի իթմէքլէ, Վի-
նէնա Միթիթ արեանյարըր թէմիլնէ մէնտուպ
օլմաթընտան զիեառնէ, մահգա թարիգաթ-
վըրընն զատիմ պիր չակիրտի օլմաթընա
վէ էրպապի քրիթ ոպէթիմէն պուլմաթընա
նիւրմիլէն, ճէնաղէ ալարունա, թարիգաթ-
թըն Մեծաւորը Գ. Գ. Հ. Գրիգորիա Մ. Վ.

— Իսթանպուլու Պալադ-բազարին տա խալիֆաթ թիւ 56 հարրանաւ Խալիֆաթի, Կիւրծի վաճարանէն 5 Լա. Դէթ ճիսին վերլիւնք վէ անտէն Սամսոնտա թիւ 56 հարրանա Արզըղլունա կէօնտէրլիւնք Իւզըլ, տիւքքեանա ռաշալը Միխայա, Թօրպա իշինտէ 20,000 ԴԼ. Թէպիւմ իտէր Կէչէն ապր. Կիւրծի խէ, Սամսոնտան ալտըղը պիւթէ Էէկրտֆտա, Թօրպատուն 105 իրազատար Խօպան օլտուղը խապէր վէրլիւր Միխայ, պիւր գաչ Կիւնտէն պիւր տիւքքեանա կէլմէտիկլինտէն, Դուրիաթի՝ չիւպէն իտէրէք, մէզուլը արար. զապրմտեա խապէր վէրլիւր վէ Պէյօլլունտա Կիթմիլ օլտուղը պիւր գաչ ուղունսղը խաիւկէր ալտաթար. րըլլը Եիհալէթ մէրզուլմէն, պիւր տիւկէր Միխայլըն իսմիւն մուհարրէր եօլմէքթիւնիւն էլէ կէչիւրէրէք մէվէթ. քէիլիւն Կիթմիլ, Խիզըն հարէքթէթ իմտիկի՝ Դէթմիսթ իմանցըղսթտա անպաշըլը, վէ բաքթիպ օլտուղը վաթօր Իզմիւրէ աղրտեաճաղը ճիւնթիւ, մահէլիլ գապրմտարուն էքիլլն թէրէկրաֆ Խիզըրէն, վաթօր Իզմիւրէ

